

Маса зерна з качана 160,6 г та маса тисячі 324 г (гібрид 'П8567'), 164,4 та 331 г (гібрид 'КВС 2370').

Найбільш вагове зерно було за внесення одночасно на посівах кукурудзи препаратів «РОС-ТОК» Цинк у нормі 1,0 л/га та «РОСТОК» Кукурудза у нормі 2,0 л/га. Досліджувані норми і строки підживлення посівів кукурудзи обох гібридів, зу-

мовило збільшення маси зерна з качана: у гібриду 'П8567' – на 11,6 г, де маса становила 162,8 г та у гібриду 'КВС 2370' – на 13,6 г маса 169,3 г порівняно до контролю. Відповідно за даного варіанту відбулося і збільшення маси 1000 зерен у гібридів. З'ясовано, що у гібриду 'П8567' маса тисячі становила 334 г у гібриду 'КВС 2370' – 342 г.

УДК 633.11:631.5

Багатченко О. С., аспірантка

Багатченко В. В., кандидат с.-г. наук, наук. співробітник

Чентило Л. В., д-р с.-г. наук, ст. наук. співробітник, академік НААН

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: volodimirbagatchenko@ukr.net

ФОРМУВАННЯ СТІЙКОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення стабільності продуктивності пшениці м'якої озимої в умовах змін клімату та посилення впливу біотичних і абіотичних чинників. Важливу роль у цьому відіграє добір сортів із високим рівнем адаптивності та оптимізація елементів технології вирощування, зокрема попередників і строків сівби, що також визначають економічну ефективність виробництва.

Метою дослідження було встановлення впливу попередників і строків сівби на формування стійкості сортів пшениці м'якої озимої до основних хвороб та несприятливих факторів середовища, а також оцінка економічної ефективності їх вирощування в умовах Правобережного Лісо-степу України.

Дослідження проводили упродовж 2022–2025 рр. у Білоцерківському районі Київської області. Матеріалом досліджень були сорти пшениці м'якої озимої: 'АФК Стабільті', 'АФК Лайт Грін', 'АФК Еліт Грейн', 'АФК Фентезі', 'АФК Юніон', 'АФК Преміум', 'МІП Феерія', 'МІП Роксолана' та 'Подольнка' (стандарт). Дослід закладали за повною рандомізованою схемою у чотирьох повтореннях. Вивчали три фактори: сорт, попередник (горох, соя, соняшник, ріпак озимий) та строки сівби (20 вересня, 30 вересня, 10 жовтня). Оцінку стійкості рослин проводили за дев'ятибальною шкалою.

Установлено, що рівень стійкості сортів до біотичних і абіотичних чинників істотно залежав

від поєднання агротехнічних факторів. Найвищі показники стійкості до основних хвороб (8,0–8,5 бала) сформували сорти 'АФК Еліт Грейн', 'АФК Преміум' та 'МІП Феерія'. Найменший розвиток хвороб спостерігали у варіантах після попередників горох і ріпак озимий, тоді як після соняшнику відзначено погіршення фітосанітарного стану посівів.

Показники зимостійкості, посухостійкості та стійкості до вилягання також змінювалися залежно від умов вирощування. Найвищі значення цих показників відзначено за раннього та оптимального строків сівби (20–30 вересня), що забезпечувало кращий розвиток рослин та підвищення їх адаптивності.

Економічна оцінка показала, що найвищу ефективність вирощування пшениці м'якої озимої забезпечували варіанти із розміщенням посівів після гороху та ріпаку озимого за оптимальних строків сівби. За цих умов формувалася найбільший вихід кондиційного насіння та підвищувався рівень рентабельності виробництва. Вирощування після соняшнику та за пізніх строків сівби призводило до зниження врожайності та економічної ефективності.

Таким чином, для підвищення стійкості та економічної ефективності вирощування пшениці м'якої озимої доцільно використовувати високопродуктивні та стійкі сорти, розміщувати посіви після кращих попередників (горох, ріпак озимий) і дотримуватися оптимальних строків сівби.